

סוכה כח: (משנה) עד כט: (סוף הפרק)

ביאורים

אם גשמים יורדים - האם יש טעם להישאר בסוכה? הרמ"א (תרלטה) סובר שהפטור הנובע מירידת גשמים הוא לאדם המצטער, ולכן בלילה הראשון ישתדל לאכול כזית בסוכה אף אם גשמים יורדים, ובכך יקיים מצוות ישיבה בסוכה. ואילו הגר"א סובר שבמצב שכזה אין על הסוכה 'שם סוכה' כלל, ולכן אין שום משמעות הלכתית היכן יאכל.

ליקוי מאורות: הגמרא מונה סיבות שבגללן מאורות לוקין. **רבים התקשו בכך**, שהרי ליקוי מאורות הינו מאורע שטבוע בבריאה ומתרחש בזמן קבוע! 'י' הונתן אייבישיץ תירץ שכוונת חז"ל אינה לליקוי המוכר לנו אלא לכתמים שחורים המופיעים מפעם לפעם על השמש או הירח, והופעתם אינה קבועה. השל"ה תירץ שאמנם התרחשות הליקוי קבועה אך הבחנת האדם בו אינה הכרחית כי הקב"ה לפעמים מכסה את השמים בעננים (כשהתנהגות בני האדם היא כיאות). הרב יצחק יהודה רוזן תירץ שהכוונה היא ששעת הליקוי היא שעה מועדת לפורענות ואז פועלת מידת הדין ומענישה על חטאים מסויימים יותר מאשר בשאר זמנים. (ראה בהרחבה בתחומין כד עמ' 517-520)

משנה

מצוות סוכה

יש להתייחס לסוכה כקבע ולבית כעראי ('תשבו כעין תדורו').

כשירודים גשמים

מותר להיכנס לבית משתסרח המקפה (תבשיל גריסין).
משל למה הדבר דומה?
לעבד שבא למזוג כוס ולרבו ושפך לו (רבו) קיתון על פניו.

משתמש בכליו הנאים ובמצעותיו הנאים בסוכה.

אוכל ושותה ומטייל בסוכה.

וחוזר וגורס דברי תורה. (אבל לעיין בתורה רשאי מחוץ לסוכה כיוון שהדבר דורש יישוב הדעת)

לאדם רגיש מותר להיכנס לבית אפילו בהפרעה קלה יותר.

מיקום הכלים בסוכה

כוסות: ניתן להשאירם בסוכה (כי אינם מאוסים).
קערות: יש להוציאם מהסוכה לאחר השימוש (כי מאוסים).
כד חרס ודלי עץ: מחוץ לסוכה.
נר: בסוכה קטנה - אסור להניח. בסוכה גדולה - מותר להניח.

נכנס לבית ופסקו הגשמים:

באמצע הסעודה: רשאי לגומרה בביתו.
באמצע השינה: רשאי להישאר בביתו עד שיתעורר ויעלה עמוד השחר.

הסיבות לליקויי חמה ומאורות

ליקוי מאורות קורה בגלל

- מזייפי שטרות.
- מעידי שקר.
- מגדלי בהמה דקה.
- קוצצי אילנות מאכל

ליקוי חמה קורה בגלל

- אב"ד שלא הוספד כראוי.
- נערה (מאורסה) שנאנסה וצעקה ולא נחלצו לעזרתה.
- משכב זכור.
- שני אחים שנרצחו כאחד.

ליקוי מאורות

כשהחמה לוקה:

רבי מאיר:
סימן רע לישראל. (כשיש צרות עם ישראל סובל ראשון)
ברייתא א':
סימן רע לעולם. (ה' כועס ומושיב את העולם בחושך)
ברייתא ב':
סימן רע לגויים. (מפני שהער"כ מונין לחמה)

כשאומה לוקה - לוקים גם הערכים והעקרונות הרוחניים שלה

כשהלבנה לוקה:

סימן רע לישראל. (שישראל מונין ללבנה)

כשישראל עושים רצונו של מקום אינם צריכים לחשוש מהאותות הללו.

הסיבות לאבדן נכסים

נכסים יורדין לטמיון בגלל:

- מעכבי שכר שכיר.
- עושקי שכר שכיר.
- הפורקים עול מעל צואריהם ונותנין על חבריהם.
- שחצנות (הסיבה המשמעותית)

נכסים נמסרים למלכות בגלל:

- משהי שטרות פרועים (כדי לרמות ולגבות פעם נוספת).
- מלוי ריבית.
- היכולים למחות בעוברי עבירה ולא מיחו.
- הפוסקים צדקה ברבים ואינם נותנים.